

7: Paper

ME-9480

Seat No. _____

Third Year B. Com. Examination

April / May - 2017

Advanced Cost Accounting : Paper-IV

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

- ૧ (અ) ગૌરવ લિમિટેડે ૨૦૧૬નાં વર્ષમાં ૨૦૦૦ મશીન બનાવીને વેચ્યાં. ૧૫
તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૬ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષના વેપાર અને નફાનુકશાન
ખાતાની વિગત નીચે મુજબ છે.

માલસામાન	૮,૦૦,૦૦૦	વેચાણ	૩૧,૦૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૧૨,૦૦,૦૦૦		
ઉત્પાદનનાં ખર્ચા	૬,૦૦,૦૦૦		
કાચો નફો	<u>૫,૦૦,૦૦૦</u>		
	<u>૩૧,૦૦,૦૦૦</u>		<u>૩૧,૦૦,૦૦૦</u>
વહીવટી ખર્ચા :		કાચો નફો	૫,૦૦,૦૦૦
સ્થિર ૨,૦૦,૦૦૦			
ચલિત <u>૪૦,૦૦૦</u>	૨,૪૦,૦૦૦		
વેચાણ ખર્ચા :			
સ્થિર ૨૦,૦૦૦			
ચલિત <u>૮૦,૦૦૦</u>	૧,૦૦,૦૦૦		
ચોખ્ખો નફો	<u>૧,૬૦,૦૦૦</u>		
	<u>૫,૦૦,૦૦૦</u>		<u>૫,૦૦,૦૦૦</u>

૨૦૧૭ના વર્ષ માટે નીચે મુજબના અંદાજો મૂકવામાં આવ્યા છે.

(૧) ઉત્પાદન અને વેચાણમાં ૨૫% વધારો થશે.

(૨) માલસામાનના ભાવમાં ૨૫% વધારો થશે.

- (૩) મજૂરીના ભાવમાં ૧૦% વધારો થશે.
 - (૪) ઉત્પાદન ખર્ચ માલસામાન અને મજૂરીનાં સંયુક્ત પ્રમાણમાં વધશે.
 - (૫) વેચાણકિંમત પર ૨૦% નફો અંદાજેલ છે.
- બંને વર્ષ માટે પડતરપત્રક તૈયાર કરો.

(બ) પડતર હિસાબી પદ્ધતિની મર્યાદા જણાવો.

૫

અથવા

૧ (અ) પડતર હિસાબની મુખ્ય પદ્ધતિઓ અને ટેકનિક વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૦

(બ) અંદાજીત પડતર પત્રક (ટેન્ડરપત્રક) વિશે નોંધ લખો.

૧૦

૨ (અ) બે પ્રકારના માલસામાન 'રંગ' અને 'કલર'નો વપરાશ નીચે મુજબ છે. ૧૫

સરેરાશ વપરાશ દર અઠવાડિયે દરેકના ૧,૦૦૦ એકમ

લઘુત્તમ વપરાશ દર અઠવાડિયે દરેકના ૮૦૦ એકમ

ગુરુત્તમ વપરાશ દર અઠવાડિયે દરેકના ૨,૧૦૦ એકમ

વરદીનો સમય 'રંગ' દૈનિક ૮ અઠવાડિયા અને,

'કલર' ત્રી ૫ અઠવાડિયા.

આર્થિક વરદી જથ્થો 'રંગ' ૮,૪૦૦ એકમ અને,

'કલર' ૧૪,૦૦૦ એકમ.

દરેક પ્રકારના માલસામાન માટે ગણતરી કરો.

(૧) વરદી સપાટી

(૨) લઘુત્તમ સપાટી

(૩) ગુરુત્તમ સપાટી

(૪) સલામતી સપાટી

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : રોવેન બોનસ યોજના.

૫

અથવા

૨ (અ) નીચે આપેલી માહિતી પરથી મજૂર ફેરબદલી દર શોધો. તેમજ સમકક્ષ વાર્ષિક ફેરબદલી દર પણ શોધો. ૧૦

(૧) છૂટા થયેલ કામદારોની પદ્ધતિ

(૨) નવી નિમણૂકની પદ્ધતિ

તા. ૧-૩-૨૦૧૬ના રોજ કામદાર સંખ્યા ૧૫૦

તા. ૩૧-૩-૨૦૧૬ના રોજ કામદાર સંખ્યા ૨૦૦

રાજીનામું આપેલ કામદારોની સંખ્યા ૨૦

છૂટા થયેલ કામદારોની સંખ્યા ૫

ખાલી પડેલ જગ્યાએ નવી નિમણૂક થયેલ કામદારો ૨૦

(બ) ટૂંકનોંધ લખો :

૧૦

(૧) ફીફો પદ્ધતિ

(૨) માલસામાન ફેરબદલી દર.

૩ (અ) નવરંગ કંપનીમાં પાંચ વિભાગો છે. A, B, C ઉત્પાદન વિભાગ છે. અને D, E સેવા વિભાગ છે. એક મહીનાનો ખરેખર ખર્ચ નીચે પ્રમાણે છે. ૧૫

ભાડું કરવેરા	૧૦,૦૦૦	પરોક્ષ મજૂરી	૩,૦૦૦
યંત્રનો ઘસારો	૨૦,૦૦૦	વીજળી ખર્ચ	૧,૨૦૦
પાવર ખર્ચ	૩,૦૦૦	સામાન્ય ખર્ચ	૨૦,૦૦૦
વધારાની માહિતી :			

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગ			સેવાવિભાગ	
	A	B	C	D	E
રોકેલી જગ્યા (ચો. ફુટ)	૪,૦૦૦	૫,૦૦૦	૬,૦૦૦	૪,૦૦૦	૧,૦૦૦
લાઈટના પોઈન્ટની સંખ્યા	૨૦	૩૦	૪૦	૨૦	૧૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	૬,૦૦૦	૪,૦૦૦	૬,૦૦૦	૩,૦૦૦	૧,૦૦૦
હેર્સ પાવર	૧૨૦	૬૦	૧૦૦	૨૦	-
મશીનની પડતર કિંમત (રૂ.)	૧,૨૦,૦૦૦	૧,૬૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
સેવા વિભાગ 'D'ની ફાળવણી	૨૦%	૩૦%	૪૦%	-	૧૦%
સેવા વિભાગ 'E'ની ફાળવણી	૪૦%	૨૦%	૩૦%	૧૦%	-

પરોક્ષ ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

(બ) સેવા પડતર પદ્ધતિ એટલે શું ?

૫

અથવા

- ૩ (અ) ભગવતી ટ્રાન્સપોર્ટ કંપની ૫ ટન શક્તિ ધરાવતી એક ટ્રક સંબંધી નીચેની વિગતો પૂરી પાડે છે. ૧૦

ટ્રકની પડતર કિંમત.....	રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦
અંદાજીત આયુષ્ય	૧૦ વર્ષ
ભંગાર કિંમત	૧૦%
ડીઝલ, ઓઈલ અને ગ્રીસ	ટ્રીપ દીઠ રૂ. ૪૦ દરેક બાજુએ
મરામત અને નિભાવ ખર્ચ	રૂ. ૧,૦૦૦ (માસિક)
ડ્રાઈવરનો પગાર.....	રૂ. ૧,૨૦૦ (માસિક)
કિલોનરનો પગાર	રૂ. ૮૦૦ (માસિક)
વીથો	રૂ. ૮,૬૦૦ (વાર્ષિક)
કરવેરા	રૂ. ૪,૮૦૦ (વાર્ષિક)
સુપરવિઝન ખર્ચ	રૂ. ૮,૬૦૦ (વાર્ષિક)
આ ટ્રક શહેરથી અને શહેર તરફ એકબાજુના ૮૦ કિલોમીટરના અંતરે ખાલનું વહન કરે છે. જતા ફેરામાં પૂર્ણ ક્ષમતા સુધીનું નૂર મળે છે. અને વળતા ફેરામાં ક્ષમતાના ૫૦% નૂર મળે છે. દરરોજની એક રાઉન્ડ ટ્રીપ શક્ય છે. ટ્રક મહિનામાં સરેરાશ ૨૫ દિવસ દોડે છે. ૮ન કિલોમીટર દીઠ સેવાપડતર શોધો.	

- (બ) પરોક્ષ ખર્ચનું વર્ગીકરણ સમજાવો. ૧૦

- ૪ એક વસ્તુ ત્રણ પ્રક્રિયા નં. ૧, ૨ અને ૩માંથી પસાર થાય છે. પ્રક્રિયા નં. ૧માં માલસામાનના ૧,૦૦૦ એકમ, એકમદીઠ રૂ. ૫ લેખે દાખલ કરવામાં આવ્યા. ૨૦

વિગત	પ્રક્રિયા-૧	પ્રક્રિયા-૨	પ્રક્રિયા-૩
માલસામાન	૨,૦૦૦	૩,૦૨૦	૩,૪૬૨
મજૂરી	૩,૫૦૦	૪,૨૨૬	૫,૦૦૦
ઉત્પાદનના ખર્ચ	૧,૫૦૦	૨,૦૦૦	૨,૫૦૦
સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલ એકમના)	૧૦%	૫%	૧૦%
બગાડની વેચાણ કિંમત (એકમદીઠ)	રૂ. ૩	રૂ. ૫	રૂ. ૬
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમમાં)	૮૨૦	૮૭૦	૮૦૦

પ્રક્રિયાના ખાતાં તૈયાર કરો તેમજ અસામાન્ય બગાડ કે અસામાન્ય વધારાના ખાતાં પણ બનાવો.

અથવા

૪ (અ) જોબ પડતર પદ્ધતિ એટલે શું ? તેનું ગહત્વ સમજાવો. અને તેનો ઉપયોગ સામાન્ય રીતે કયા ઉદ્યોગમાં થાય છે તે જણાવો. ૧૦

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) ૧૦

(૧) આડપેદાશ

(૨) અસામાન્ય વધારો

(૩) અસામાન્ય બગાડ

૫ (અ) શ્રીનાથજી કન્સ્ટ્રક્શન કંપનીએ એક બિલ્ડીંગ બાંધવાનો કરાર તા. ૧-૧-૨૦૧૬ના રોજ રૂ. ૮,૦૦,૦૦૦ની કિંમતે લીધો. તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૬ના રોજની માહિતી નીચે મુજબ છે. ૧૫

રૂ.

પૂરો પાડેલ માલસામાન ૨,૪૦,૦૦૦

સીધી મજૂરી ૧,૮૪,૦૦૦

સીધા ખર્ચા ૧૭,૬૦૦

પરોક્ષ ખર્ચા ૪,૮૦૦

પ્રમાણિત કામ ૬,૦૦,૦૦૦

બિનપ્રમાણિત કામ ૬,૪૦૦

સ્થળ પર વધેલ માલસામાન (૩૧-૧૨-'૧૬) ૪,૦૦૦

મોકલેલ પ્લાંટ (૧-૧-'૧૬) ૧૧,૨૦૦

કરાર આપનાર પાસેથી મળેલ રોકડ ૪,૮૦,૦૦૦

પ્લાંટ પર ૨૦% લેખે ઘસારો ગણો. ૨/૩ રોકડના ધોરણે નફો ન.નુ.ખાતે લઈ જવાનો છે.

કરાર ખાતું, ચાલુકામ ખાતું તથા કરાર આપનારનું ખાતું બનાવો.

(બ) નોંધ લખો : પડતર ઓડીટ

૫

અથવા

- ૧ (અ) એક બિલ્ડર્સે રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦ની કિંમતનો એક કરાર લીધો. અને ૧૦ તા. ૧-૧-૨૦૧૬થી કામ શરૂ કર્યું.

મોકલેલ માલસામાન	૩,૪૧,૩૮૬	મોકલેલ યંત્ર	૬૦,૦૦૦
સીધી મજૂરી	૨,૮૭,૫૦૦	સીધા ખર્ચા	૧૨,૬૬૮
પરોક્ષ ખર્ચા	૧૬,૫૦૪	જગ્યા પરથી પરત	
પ્રમાણિત કામ	૭,૮૦,૦૦૦	આવેલમાલ	૨,૧૮૬
બિનપ્રમાણિત કામ	૧૮,૦૦૦	મળેલ રોકડ	૭,૨૦,૦૦૦
ચૂકવવાની બાકી મજૂરી (તા. ૩૧-૧૨-'૧૬)	૧૦,૭૬૦	જગ્યા પર વધેલ માલસામાન	૭,૫૩૨
		જગ્યા પર વધેલ યંત્ર (તા. ૩૧-૧૨-'૧૬)	૪૪,૦૦૦

નફાનો ર/ઉ ભાગ ન.નુ.ખાતે લઈ જાઓ. કરાર ખાતું તૈયાર કરો.

- (બ) પડતર ઓડિટના હેતુઓ અને ઉપયોગીતા સમજાવો.

૧૦

ENGLISH VERSION

- 1 (a) Gaurav Ltd. produced and sold 2000 machines in the year 2016. Trading and P and L A/c. at the year ending on 31-12-2016 is as under. 15

Material	8,00,000	Sales	31,00,000
Direct wages	12,00,000		
Manufacturing exps.	6,00,000		
Gross profit	<u>5,00,000</u>		
	<u>31,00,000</u>		<u>31,00,000</u>
Administrative exps. :		Gross profit	5,00,000
Fixed 2,00,000			
Variable <u>40,000</u>	<u>2,40,000</u>		
Selling exps. :			
Fixed 20,000			
Variable <u>80,000</u>	1,00,000		
Net profit	<u>1,60,000</u>		
	5,00,000		5,00,000

For the year 2017, the estimates are given below :

- (1) Output and sales will rise by 25%.
- (2) Price of material will rise by 25%.
- (3) Wage rate will increase by 10%.
- (4) Manufacturing exps. will be increase by combined cost of material and wage.
- (5) 20% profit on selling price is estimated.

Prepare cost sheet for both the year.

- (b) State the limitation of cost accounting. 5

OR

- 1 (a) Write a detail note on methods and techniques of costing. 10

- (b) Write a note on estimated cost sheet (tender sheet). 10

- 2 (a) Two types of material, 'Rang' and 'Color' are used as follows : 15

Average usage 1,000 units per week each.

Minimum usage 900 units per week each.

Maximum usage 2,100 units per week each.

Delivery period 'Rang' 6 to 8 weeks and,

'Color' 3 to 5 weeks.

Ordering quantity 'Rang' 8,400 units and,

'Color' 14,000 units.

Compute for each type of material and find out :

(1) Reordering level

(2) Minimum level

(3) Maximum level

~~(4) Safety stock level~~

- (b) Write a short note : 5
Rowan Bonus plan.

OR

- 2 (a) From the following details, calculate labour turnover rate and 10
equivalent annual rate.

(1) Separation method

(2) Replacement method

No. of employees as at 1-3-2016 150

No. of employees as at 31-3-2016 200

No. of employees resigned 20

No. of employees discharged 5

No. of employees appointed at vacant post 20

- (b) Write a short note : 10

(1) FIFO method

(2) Material turnover rate.

- 3 (a) Navrang company has 5 departments. A, B, C are production 15
departments and D, E service departments. The expense of a
month are as follows.

Rent and taxes	10,000	Indirect wages	3,000
Dep. on machinery	20,000	Electric charges	1,200
Power exps.	3,000	General exps.	20,000

Additional information :

Particulars	Production Dept.			Service Dept.	
	A	B	C	D	E
Space occupied (sq. ft.)	4,000	5,000	6,000	4,000	1,000
No. of light point	20	30	40	20	10
Direct wages (Rs.)	6,000	4,000	6,000	3,000	1,000
Horse power (H.P.)	120	60	100	20	-
Cost of machine (Rs.)	1,20,000	1,60,000	2,00,000	10,000	10,000
Allocation of Dept. 'D'	20%	30%	40%	-	10%
Allocation of Dept. 'E'	40%	20%	30%	10%	-

Prepare statement of allocation of overhead expenses.

- (b) What is an operating (service) costing ? 5

OR

- 3 (a) Bhagvati transport Co. supplies the following details in respect of a truck of 5 ton capacity. 10

Cost of truck	Rs. 2,00,000
Estiamted life	10 years
Scrape value	10%
Diesel, oil, grease etc.	Rs. 40 per trip each way.
Repair and maintenance	Rs. 1,000 per month
Driver's wages	Rs. 1,200 per month
Cleaner's wages	Rs. 800 per month
Insurance	Rs. 9,600 per annum
Tax	Rs. 4,800 per annum
Supervision charges	Rs. 9,600 per annum

This truck carries goods to and from the city covering a distance of 80 kilometers each way. In outward trip freight is available to the extent of full capacity and in return trip it is 50% of capacity.

Daily only one round trip is possible. The truck runs on an average 25 days in a month. Find out operating cost per ton kilometers.

- (b) Explain about classification of overheads. 10

- 4 A product passes through three different processes No. 1, 2, 3 to completion. 1,000 units of materials were introduced in process No. 1 at Rs. 5 each. 20

Particulars	Process-1	Process-2	Process-3
Materials	2,000	3,020	3,462
Direct wages	3,500	4,226	5,000
Manufacturing exps.	1,500	2,000	2,500
Normal wastage (of the units introduced)	10%	5%	10%
Sale value of wastage (per unit)	Rs. 3	Rs. 5	Rs. 6
Actual production (in units)	920	870	800

Prepare process accounts and also prepare abnormal wastage and abnormal gain accounts.

OR

- 4 (a) What is job costing ? Explain its importance and state in which industries it is applied. 10
- (b) Write a short note : (any two) 10
- (1) By-products
- (2) Abnormal gain
- (3) Abnormal wastage

- 5 (a) Shreenathji construction company undertook a contract on 1-1-2016 for Rs. 8,00,000 to construct a building. 15
- The details as on 31-12-2016 are as under :

	Rs.
Materials supplied	2,40,000
Direct wages	1,84,000
Direct expenses	17,600
Indirect expenses	4,800
Work certified	6,00,000
Work uncertified	6,400
Material at site (31-12-'16)	4,000
Plant supplied (1-1-'16)	11,200
Cash received from contractee	4,80,000

Calculate depreciation at 20% on plant. 2/3 of the profit for the year on cash basis is transferred to P & L account. Prepare contract account, work in progress account and contractee's account.

- (b) Write a note : Cost audit. 5

OR

- 5 (a) A building contractor having undertaken a contract of Rs. 10,00,000, and execution of the work as on 1-1-2016. 10

Material supplied	3,41,396	Machinery supplied	60,000
Direct labour	2,97,500	Direct expenses	12,668
Indirect expenses	16,504	Material return from	
Work certified	7,80,000	the site	2,196
Work uncertified	18,000	Cash received	7,20,000
Outstanding labour	10,760	Materials on hand	7,532
(Dt. 31-12-'16)		Machinery at site	44,000
		(Dt. 31-12-'16)	

2/3 of the profit of the contract is transferred to P and L account on cash basis. Prepare contract account.

- (b) Explain objectives and utility of cost audit. 10